

Opmerkelijk

Tekst: Dick Groenendijk

Vrijwel alle waarnemingen van het afgelopen vlinderseizoen zijn op het moment dat u dit leest ingevoerd in het bestand van De Vlinderstichting. Mocht u uw waarnemingen over 2000 nog niet hebben ingestuurd, doe het dan snel. Want 2000 is het laatste jaar waarvan waarnemingen gebruikt worden voor de nieuwe vlinderatlas.

Als we de balans opmaken, dan merken we dat het totaal aantal waarnemingen inmiddels ruim boven de 1,4 miljoen ligt. Dat betekent dat ergens in het vlinderseizoen van 2001 iemand de anderhalf-miljoenste vlinderwaarneming zal gaan doen. Een feit dat niet ongemerkt voorbij zal gaan: de waarnemer die deze anderhalf-miljoenste vlinderwaarneming doet zal een mooie prijs krijgen. Overigens, de (voorlopig?) laatste vlinderwaarneming van 2000 waren een distelvlinder en een dagpauw-oog die op 8 december nog rondvlogen in Hardenberg.

Luzernevlinders Het jaar 2000 was het seizoen van de oranje luzernevlinder. De eerste vlinder werd gemeld op 11 juni langs het Noordzeekanaal vlakbij Spaarnwoude (een vrouwtje). De laatste oranje luzernevlinder vloog nog rond op 23 september op Texel. Zoals op het bijgevoegde kaartje te zien is, zijn de meeste oranje luzernevlinders gemeld uit het westen van Nederland. Het was geen uitzondering om in het zuidwesten van Nederland op sommige locaties tien of meer oranje luzernevlinders bij elkaar te zien. Gele luzernevlinders zijn ook gemeld, maar waren ver in de minderheid. Er waren nog een paar verschillen met het voorkomen van de oranje luzernevlinder. Gemiddeld waren de gele luzernevlinders wat eerder dan de oranje. De eerste gele luzernevlinder werd waargenomen op 11 mei in Dene-kamp. Een ander verschilpunt is op het kaartje waarneem-

baar. De gele luzernevlinders zijn meer uit het oosten van Nederland gemeld. Vermoedelijk hebben de oranje luzernevlinders een meer zuidelijke en de gele luzernevlinders een meer oostelijke herkomst gehad. Nog niet alle waarnemingen zijn verwerkt, dus het beeld is nog onvolledig. In de

Figuur 1: Waarnemingen van oranje en gele luzernevlinders (verwerkt tot en met december 2000).

Gaffellibel.

FOTO: ROB GERAEDS

loop van 2001 zal traditiegetrouw weer een verslag van de trekvlinderwaarnemingen verschijnen in Entomologische Berichten van de trekvlinderregistratie in Amsterdam. Alle waarnemingen van trekvlinders die u instuurt zullen ook daar terechtkomen en gebruikt worden voor het overzicht. We zijn weer nieuwsgierig naar de uiteindelijke totalen.

Stromend-waternieuws In augustus en september werd libellenminnend Nederland verrast door enige spectaculaire waarnemingen. Het begon op 24 augustus toen meerdere exemplaren van de gaffellibel werden gezien langs de Roer in Limburg. De gaffellibel is een geel met zwart gekleurde libel, waarvan het borststuk en de ogen grasgroen gekleurd zijn. In totaal werden tussen 24 augustus en 11 september meer dan twintig exemplaren van deze fraaie soort waargenomen. Op 30 augustus werd nog een bijzondere soort in dezelfde rivier gevonden: de kleine tanglibel. Ook dit is een voornamelijk geel met zwart gekleurde libellensoort. Het mannetje heeft grote tangvormige achterlijfsaanhangsels. Van deze soort werden tussen 30 augustus en 10 september in ieder geval vijf exemplaren gezien. Beide libellen zijn specialisten van stromend water en de Midden-Limburgse rivier de Roer is op dit moment een optimaal leefgebied voor ze. Hopelijk zullen beide soorten er nog een poosje blijven!

Kleine tanglibel.

FOTO: TIM FAASSEN